

llibertat

portaveu del centre republica federal

MATARÓ, 22 de novembre de 1930 ♦ REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Rambla Castelar, 40 ♦ Any 1 ♦ Núm. 12 ♦ PREU 20 CÈNTIMS

la palanca humana

Un fet sobtat sorprengué el dilluns últim, el cor inquiet de tot ciutadà. Com una onada imponent, Barcelona va esclatar en una franca actitud de rebeldia.

De nou, després de set llargs anys de inactiva passivitat, aixecà el seu clam viril de poble insurgent, i l'esperit de dignitat ciutadana es manifestà arborat d'indignació i impaciència. Escenes de coratge i d'insubordinació al règim, tingueren per escenari les magnífiques vies de nostra capital. Barcelona aixecant fort la seva potentia veu que ressonà per totes les contrades d'Espanya, cridà Alerta, i com el lleó que deixa de prompte la seva mansuetud menyspreant i superbà, Barcelona, ha ensenyat les seves dents als qui retenien les llibertats de l'home.

I no obstant això; no obstant la poesia vibrant que llença a l'entorn seu un poble justament indignat, un reconcentrat pessimisme tendenciós a ridicularitzar tota gesta ciutadana, tingué la gosadia i té encara el cinisme de censurar l'esclat del poble com si l'entusiasme sedent de justícia que ell sent, fos una simple bertranada, pròpia únicament de l'irreflexió i del desenfrè d'uns quants perturbadors.

El *Correo Catalán*, començant per ésser ell un dels primers elements de premsa, que trencaren la vaga general, publicà en la seva edició del dimarts, una fulla, on es lamentava de l'incivisme barceloní, de la impremeditació de l'atur per protesta, i s'ocupava a l'ensens de ridiculitzar l'esperit de revolta que, si bé sense direcció, es manifestava amb ell, sincerament, l'afany de protesta i que per ésser precisament, col·lectiu, devia ell i els seus redactors més aviat secundar-lo, ans que ridicularitzar-lo com feren, induïts per aquest estat pessim de que parlàvem abans.

«No basta ser y sentirse ciudadano para avergonzarse y dolerse de la ciudad abandonada que pudo ser Barcelona?». Això diu *Correo Catalán*, volent demostrar l'estat caòtic en que Barcelona es llençava al deixar-se arrossegar per *cuatro señores* vers una situació violent, impremeditada i del tot desconeguda.

Molt bé que dits senyors del *Correo* es dolguessin d'una gesta espontània i nociva per l'estat de coses de la nació i la ciutat; però, preguntem: de què han d'avergonyar-se?, què hi ha de vergonyós en aquests dies d'inquietud que han fet bategar el cor, Barcelona?

Reconeixem l'assistència de raó a alguns dels paràgrafs d'aquesta fulla publicada pels del *Correo* i àdhuc recomanem a tothom que la llegeixi amb atenció però, cal que sapiguin els senyors del *Correo* i que ho sapiga tothom que vulgui

el moment actual

La vaga general ha estat una viva demostració de l'estat de descontent que regna en el cos social.

Malgrat les aparences de normalitat que el general Berenguer preté infondre en tot el país, la revolució s'està gestant seriosament en l'esperit del poble.

Si pels nostres patriotes de míting, si pels nostres polítics de congrés, no arriba mai l'hora oportuna per a fer patent un esclat de consciència nacional, pels elements obreristes, tots els moments propicis, són aprofitables per a posar de manifest aquesta sorda aversió que sent tothom pels règims dictatorials.

No són, doncs, les ocupacions milicianes, ni les concentracions de força, ni els maüisers, ni les metralladores, les que detenen l'actual estat d'opinió francament revolucionari, sinó el recel de que la revolució prengui una trajectòria inesperada, que ens porti més enllà del que la voluntat de la Nació voldria.

Per això davant de les últimes manifestacions del president del Consell, ha estat acollida satisfactòriament per tothom, aquesta contundent afirmació que ha sortit estampada en les pàgines de «*El Sol*»:

«SÁPIGUEN ELS QUI DEUEN DE SABER-HO, QUE ESPANYA NO ES UN PAIS DE MISERABLES DISPOSATS A DEIXAR-SE GOVERNAR SENSE LLEIS I SOTA LES «ESPUELAS» PRETORIANES.»

treballar per la causa democràtica, que el poble sempre té raó quan es manifesta en gest protestatiu encara que vagi equivocac. Aquest és un dret que li és indiscutible i que per tant és impropï de tot bon ciutadà intentar ridiculitzar qual-sevulga gesta de rebeldia d'un poble oprimí.

Si el pessimisme que ennegreix l'esperit d'aquests homes, els tortura, que callin, i no malmetin amb ses frases fredament impremeditades, l'entusiasme del poble. Si consideren que el poble va equivocac, bé està que hom pretengui mostrar-li el camí que hauria de seguir, però que ni una paraula de descontent intenti ridiculitzar una gesta fracassada quan aquesta ha estat xopada de sang, mal sigui d'un sol anònim ciutadà.

Un esclat de rebeldia pot ésser funest degut a la seva irreflexió, però, podem assegurar que no fracassaran aquells que no es mouen de casa seva, encara que després comenlin amb tota broma la irreflexió dels altres.

Què és rebeldia sinó la palanca de l'evolució humana? Ella amb totes ses conseqüències, sempre és ella, i és sempre la qui lluita per una finalitat de millora col·lectiva.

JOAN BERGA.

«Espanyols, el vostre Estat no existeix! Reconstruim-lo! Cal treure tot allò que s'hi oposi.»

Josep Ortega i Gasset.

per mals viaranys

Hem llegit... No, res de concessions beneficioses fetes al país; res d'aquell pròxim adveniment d'una República. res d'un determini efectiu que ens pugui portar pels camins d'una veritable normalitat...

Hem llegit, allò de «cada home, un vot; cada partit un programa». Què vol dir això? Que acceptem unes eleccions? Que parlem d'eleccions? Vol dir el que ja és més nou i menys perillós, naturalment, i àdhuc més viable per a sostenir-se *honradament* al marge de la llei, que és com dir, allunyar-se de la presó, del sacrifici i de la inactivitat político-social, per a deixar-se portar a conveniència, dels que fins a l'estat present no han fet altra cosa que acorralar-nos amb la presència del maüiser. «Cada home, un vot; cada partit un programa». Molt bé. Nosaltres som dels que estímem i volem el sufragi universal, i per tant, no ens dol l'estar d'acord amb la concepció esmentada, sia del qui sia i vingui d'allà on vingui.

Acceptem el lema: «cada home un vot»; sí; però per dignitat pròpia. Consti que no volem eleccions sense abans una preparació sincera i conscient; sense abans una veritable llibertat ciutadana. I per aconseguir això, ens manca encara quelcom per a complir davant el Poder i davant el poble. «Cada partit un programa». Si; però volem un veritable

programa de partit, sense les aparences ni l'elasticitat dels programes d'espectacles, els quals poden variar-se sempre que, *circumstàncies ho exigeixin*. Avui, tinguem-ho en compte. Un canvi d'actitud sense profit, no solament seria alterar-lo, sinó àdhuc destruir el nostre programa.

Es per això, que nosaltres,—i ens referim també a tots els elements d'esquerra polítics i apolítics d'arreu d'Espanya i de Catalunya,— recordem i preguntem: Si hem dit tenir una personalitat; si hem dit tenir una força i hem convingut, després de set anys de càstig dictatorial i d'*escuela pràctica*, contundent, que: Això no pot anar! Això no ha de subsistir! i a l'efecte, per a combatir-ho i reformar-ho ens hem redraçat, ens hem unit, ens hem escanyat de parlar i ens hem cansat d'escriure, i àdhuc per això, molts han estat tancats a la presó: si el poble continua privat de tots els drets de ciutadania; si encara continuen pendents de solució el problema de les responsabilitats, els problemes socials i tant d'altres problemes ja coneguts, però, que no podem aquí anotar-los. Si no s'ha resolt res; si no s'ha complert res del molt promès i que ja ha costat tantes denúncies, processos i fins empresonaments i sang, perquè, inoportunament, sobtadament, es vol ara entrar en altres viaranys? Es que si l'un camí és escabrós, l'altre no ens portarà moralment i políticament a un profund abisme? Nosaltres creiem que sí, i no dubtem que àdhuc el poble. Si és va a unes eleccions—ara ja podem parlar clar—de prendre-hi part nosaltres, serà políticament, sense ànima, sense esperit, sense força i sense dignitat. Per aquest viatge, ens dirà el poble, ni uns ni altres necessitaven alforges. Se'ns podrà dir: hem anat allà on han volgut els altres, i per els camins de la justícia, del progrés i de la llibertat no s'hi va servint obediència a un amo, ni amb temor als seus cops de tralla...

Els drets de la col·lectivitat, les prerrogatives civils, les virtuts de la dignitat sabem que no poden obtenir-se suplicant, sinó conquerint-les a força d'abnegació, d'entersa i de perseverança.

Per tant, si perdem el camí de conquerir-les, no perdem el seny. El poble ens ho agrairà i si no es pot fer altra cosa, almenys seguirà escoltant-nos.

FRANCESC VALLCORBA.

«seis años, cuatro meses y trece días de constante fracaso en desprestigio del Ejército y la Nación entera es ya suficiente, ¿no?»

(de l'*«heraldo de madrid»*)